

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z KATECHEZY
ORAZ KRYTERIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH W KLASIE IV
SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. DR. HENRYKA JORDANA W KSAWEROWIE**

„Pojęcie oceny w nauce religii jest szerokie, bowiem zastosowania poznanej prawdy w życiu i postępów nie można odmierzyć, obliczyć matematycznie. Ocena na katechezie nie dotyczy wyłącznie sprawdzania wiadomości, lecz także umiejętności, postawy, zdolności twórczych, rozwoju zainteresowań, motywacji do uczenia się, a głównie kształtowania cech charakteru, woli odpowiedzialności za swoje czyny, dokładności, wytrwałości, pracowitości, kultury osobistej, zgodności postępowania z przyjętą wiarą. Życie sakramentalne, choć podlegające trosce na katechezie jest wyłączone z oceniania, by nie prowadzić do rytualizmu”¹. Zasady oceniania z religii reguluje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83 poz. 562, z późn. zm.)

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA (PSO) Z KATECHEZY został opracowany na podstawie programu nauczania religii zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w Białymstoku z dnia 09.06.2010 r. oraz ze Statutem Szkoły i Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania w Szkole Podstawowej im. dr. Henryka Jordana w Ksawerowie.

NAJWAŻNIEJSZE PUNKTY PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA:

- I.** Cele PSO.
- II.** Zasady PSO.
- III.** Obszary podlegające ocenie na katechezie w klasach IV - VI.
- IV.** Wymagania programowe i kryteria oceniania.

I. Cele PSO

1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Kształtowanie motywacji do uczenia się oraz wspieranie aktywności edukacyjnej ucznia.
3. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju intelektualnego i duchowego.
4. Dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach, specjalnych uzdolnieniach ucznia.
5. Wychowanie do odpowiedzialności ucznia, co w konsekwencji ma prowadzić do samokontroli, samooceny i samokształcenia.
6. Budzenie zainteresowania przesłaniem Bożym;
7. Uzdolnienie do odczytania w nauczaniu biblijnym wezwania Bożego dla swego życia;
8. Pogłębione przeżywanie roku liturgicznego i sakramentów;
9. Kształtowanie sumienia;
10. Gotowość otwarcia się na Boga w modlitwie;
11. Poczucie przynależności, posiadanie własnego miejsca i odczytywanie własnych zdań w społeczności Kościoła, narodzie, rodzinie, grupie szkolnej i koleżeńskiej;
12. Świadectwo życia.

¹ Szpet J. Dydaktyka katechezy, Poznań 1999, s. 223.

II. Zasady PSO

1. Nauczyciel, na początku roku szkolnego, informuje uczniów i rodziców (opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych z katechezy wynikających z realizowanego programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.
2. Uczeń jest zobowiązany do noszenia ćwiczeń i podręcznika przedmiotowego oraz do systematycznego odrabiania prac domowych.
3. Sprawdziany są 2 razy w półroczu i zapowiadane z dwutygodniowym wyprzedzeniem.
Są obowiązkowe, jeśli uczeń w tym czasie był nieobecny na lekcji, powinien uczynić to w terminie późniejszym, uzgodnionym z nauczycielem.
4. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji bez podania przyczyny dwa razy w półroczu, o ile zgłosi ten fakt przed lekcją, to nie ponosi żadnych konsekwencji. Nie dotyczy to jednak lekcji, na których nauczyciel zaplanował sprawdzian.
5. W przypadku wystąpienia poważnych przyczyn losowych, które przeszkodziły w przygotowaniu się ucznia do lekcji, również nie ponosi żadnych konsekwencji, jeżeli są one potwierdzone pisemnie lub ustnie przez rodzica (opiekuna) przed lekcją.
6. Brak pracy domowej lub ćwiczeń odnotowuje się znakiem (-). Trzeci równa się ocenie niedostatecznej.
7. Jeśli uczeń ma trudności w opanowaniu materiału, ma prawo do pomocy ze strony nauczyciela lub innego ucznia. Warunkiem jest aktywna obecność na lekcjach lub usprawiedliwiona dłuższa nieobecność.
8. Uczeń, który wylosował „szczęśliwy numer” zwolniony jest z odpowiedzi, jednak nie dotyczy to zapowiadanych sprawdzianów i kartkówek.
9. Każda ocena jest jawna i wystawiana według ustalonych kryteriów.
10. O ocenie niedostatecznej półrocznej czy rocznej uczeń informowany jest ustnie, a jego rodzice (opiekunowie) w formie pisemnej zgodne są z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.
11. O przewidywanych ocenach rocznych, czy półrocznych uczniowie i ich rodzice (opiekunowie) są powiadamiani zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.
12. Kryteria odpowiadające poszczególnym półrocznym i rocznym stopniom szkolnym zgodne są z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

III. Obszary podlegające ocenianiu na katechezie w klasach IV–VI:

1. Prace pisemne (sprawdziany, testy).
2. Wypowiedzi ustne.
3. Prowadzenie zeszytu ćwiczeń.
4. Aktywność ucznia na lekcji i współpraca w zespole.
5. Umiejętność odczytywania parametrów biblijnych.
6. Pilność, systematyczność, postawa, umiejętności.
7. Rozwijanie postawy religijnej (udział w jasełkach, konkursach religijnych, przygotowanie adoracji, rekolekcji, nabożeństw, działalność w grupach parafialnych dla dzieci, młodzieży).

Uczeń ma obowiązek:

- Prowadzić zeszyt ćwiczeń.
- Zaliczyć wszystkie sprawdziany i testy.
- W razie nieobecności na sprawdzianie lub teście zaliczyć pracę w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
- Poprawić ocenę niedostateczną w ciągu 2 tygodni od otrzymania wyników.

Nauczyciel ma obowiązek:

- Powiadomić ucznia o teście wiadomości i umiejętności na 2 tygodnie przed terminem.
- Sprawdzić prace pisemne w ciągu 2 tygodni, z wynikami testu zapoznać rodziców w czasie konsultacji.
- Udzielać informacji rodzicom i uczniom na temat prac pisemnych.
- W klasach IV –VI sprawdzić umiejętność odczytywania parametrów biblijnych.

IV. Wymagania programowe z religii dla klasy IV. Uczeń:

- wie, czym jest prawdziwa przyjaźń i umie wymienić cechy koleżeństwa i przyjaźni;
- wie, że fundamentem przyjaźni jest realizacja przykazania miłości;
- zna treść przykazania miłości i umie wyjaśnić znaczenie tych słów;
- podaje definicję roku liturgicznego oraz okresy roku liturgicznego;
- wie, czym jest modlitwa;
- zna warunki dobrej spowiedzi, potrafi połączyć z przypowieścią o synu marnotrawnym;
- umie wymienić sposoby czynnego uczestnictwa we Mszy Świętej;
- wie, że Bóg jest Autorem, Stwórcą Świata i potrafi wyjaśnić pojęcie: Stwórca;
- wie, że Jezus Chrystus jest naszym Odkupicielem;
- wie, że Pismo Święte jest księgą zawierającą objawienie Boże;
- rozumie i umie wyjaśnić pojęcie objawienia Bożego;
- wie, kto jest Autorem Pisma Świętego;
- umie wyjaśnić, dlaczego Pismo Święte jest nazywane księgą miłości Boga do człowieka;
- zna podział Pisma Świętego na Stary i Nowy Testament;
- zna podstawowe zasady korzystania z Pisma Świętego;
- umie prawidłowo odczytać adres biblijny (sigła);
- zna kilka podstawowych skrótów nazw ksiąg biblijnych;
- wie, jakie czynności podjąć, aby odszukać wskazany fragment biblijny;
- umie wyjaśnić pojęcie „Stary Testament”;
- umie wyjaśnić pojęcie „Nowy Testament”;
- potrafi wymienić kilka ksiąg Nowego Testamentu;
- potrafi wyjaśnić, jak powstawał Nowy Testament;
- wie, kim był Święty Paweł;
- wie, co to jest Ewangelia;
- umie wymienić imiona ewangelistów;
- wyjaśnia, dlaczego Ewangelie nazywamy sercem Pisma Świętego;
- umie wskazać moment, kiedy w liturgii Mszy Świętej czytany jest fragment Starego, a kiedy Nowego Testamentu;
- wie, że wiara prowadzi człowieka do coraz lepszego poznawania Boga;
- umie wskazać na związek Biblii z życiem narodu i kultury chrześcijańskiej;
- potrafi wymienić kilka dzieł sztuki inspirowanych Biblią;
- rozumie pojęcie wiary, a wyznanie wiary jest przyznaniem się do Chrystusa;
- wie, że Bóg jest wszechmocny; i zaspokaja wszystkie potrzeby człowieka;
- zna przymioty przebaczonego Boga;
- wie, że Bóg jest źródłem Mądrości;
- wie, że Izajasz i Jeremiasz byli prorokami oraz jak zostali powołani na proroków;

- wymienia wydarzenia, w których Maryja towarzyszyła Jezusowi;
- zna wybrane wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki;
- wie, jak brzmi najważniejsze przykazanie;
- umie podać sposoby realizacji przykazania miłości w codziennym życiu;
- wie, co wydarzyło się w Wieczerniku podczas Ostatniej Wieczerzy i wyjaśnia, dlaczego Jezus umył uczniom nogi;
- wie, że przestrzeganie przykazań jest odpowiedzią na miłość, troskę i wierność Boga;
- zna treść trzech pierwszych przykazań;
- wskazuje, jak zastosować przykazania od I do III w konkretnych sytuacjach życiowych;
- zna treść przykazań od IV do X;
- umie zrobić rachunek sumienia w oparciu o treść przykazań IV do X,
- umie wyjaśnić pojęcie „wierność”
- podaje przykłady wierności Bogu i ludziom we współczesnym świecie;
- wie, do jakiego zadania zostali wezwani apostołowie;
- wie, że każdy z nas jest powołany, by być świadkiem Jezusa;
- zna uczynki miłosierne względem duszy i względem ciała;
- umie podać przykłady realizacji uczynków miłosiernych w codzienności;
- zna pojęcie wartości i potrafi wymienić i uszeregować najważniejsze wartości ogólnoludzkie;
- wie, że wiara nadaje sens całemu życiu;
- zna i rozumie definicję Opatrzności Bożej;
- rozumie działanie Opatrzności w życiu wybranych postaci biblijnych;
- rozumie, że być chrześcijaninem, to naśladować Jezusa;
- potrafi powiedzieć, na czym polega istota relacji człowieka z Bogiem;
- wie, jakie wydarzenie było zapowiedzią Eucharystii;
- rozumie, że Tym, do kogo człowiek może się zwrócić w chwili cierpienia, jest Bóg;
- potrafi powiedzieć, na czym polega odwaga i męstwo człowieka przeżywającego trudności;
- potrafi powiedzieć, kim jest Anioł Stróż i jakie posiada przymioty, zna zadania Anioła Stróża ;
- wie, że Pismo Święte zawiera historię Boga i człowieka, która wciąż trwa;
- potrafi powiedzieć, na czym polega chrześcijański hart ducha;

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- Odznacza się zupełnym brakiem umiejętności stosowania wiedzy zdobytej na zajęciach
- Nie posiada zeszytu ćwiczeń lub dość często go nie przynosi
- Lekceważy przedmiot
- Nieodpowiednio zachowuje się na lekcji
- Wyraża lekceważący stosunek do wartości religijnych
- Opuszcza lekcje religii

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- Opanował konieczne pojęcia religijne.
- Prowadzi zeszyt ćwiczeń, lecz nieestetycznie i nieczytelnie, brak notatek z lekcji.
- Przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na postawione pytania.

- Prezentuje mało zadawalający poziom postawy i umiejętności.
- Wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- Przychodzi przygotowany do zajęć.
- Prowadzi zeszyt ćwiczeń z uchybieniami w estetyce i czytelności.
- Notatki zawierają braki.
- Opanował łatwe, całkowicie niezbędne wiadomości, umiejętności.
- Udziela odpowiedzi bez własnych przemyśleń.
- Czasem angażuje się w pracę grupy.

Ocena dobra

Uczeń:

- Prowadzi kompletne notatki.
- Samodzielnie udziela odpowiedzi (nie wyczerpuje poruszonego zagadnienia).
- Angażuje się w daną jednostkę lekcyjną.
- Zajmuje właściwą postawę podczas modlitwy.
- Opanował materiał programowy z religii
- Konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, stara się być aktywnym na lekcji.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- Wzorowo prowadzi zeszyt ćwiczeń i odrabia prace domowe.
- Prezentuje wiedzę wypowiadając się swobodnie i wyczerpująco.
- W poruszanych tematach dostrzega związki między faktami, potrafi wyciągnąć wnioski, dokonać całościowej oceny poruszanego zagadnienia.
- Odznacza się dużą aktywnością na lekcji.
- Umie współpracować w grupie.
- Dyskutuje a nie kłóci się podczas poszukiwania rozwiązań zleconych zadań.

Ocena celująca

Uczeń:

- Postępowanie nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Wzorowo prowadzi zeszyt ćwiczeń.
- Jego pilność, systematyczność, zainteresowanie, stosunek do przedmiotu nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- Wyczerpująco wypowiada się na temat poruszanego zagadnienia, wykazuje się wiadomościami wykraczającymi poza program religii.
- Uczestniczy w konkursach religijnych, zajmuje czołowe miejsca.
- Angażuje się w przygotowanie jasełek, misteriów, rozważań, nabożeństw, adoracji.
- Angażuje się w dodatkowe prace typu: wykonanie szopki, różańca, akcje charytatywne.
- Jest aktywnie zaangażowany w grupy parafialne: ministranci, schola itp.

Uczeń za:

- Dodatkowe prace typu: projekty, albumy, kartki świąteczne, samodzielnie wykonane różańce, stroiki świąteczne, lampiony, szopki może uzyskać dodatkowe oceny (od dobrej do celującej po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem).
- Za zajęcie I, II, III miejsca lub wyróżnienia w konkursach religijnych otrzymuje ocenę celującą.
- Za bardzo dobre wyniki nauczania, zajęcie najwyższych miejsc, wyróżnień w konkursach biblijnych na etapie dekanalnym, diecezjalnym, ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą na półroczu (koniec roku szkolnego).

Nauczyciele dostosowują wymagania do indywidualnych możliwości ucznia, uwzględniając przy tym rodzaj dysfunkcji:***W przypadku dysortografii***

- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę pracy pisemnej

W przypadku dysgrafii:

- Nie ocenia się estetyki pisma w zeszytach ćwiczeń oraz na testach i kartkówkach.
- Uczeń ma prawo przeczytać nauczycielowi treść pracy pisemnej, gdy ten ma trudności z jej odczytaniem.

W przypadku dysleksji:

- Zachęcanie uczniów do czytania krótkich tekstów.
- Wydłużanie czasu pracy.
- Ograniczenie ilości wykonywanych w czasie zajęć ćwiczeń.

Oceny częściowe stanowią o półrocznej i końcoworocznej ocenie ucznia. Powiadomianie rodziców o ocenach ich dzieci odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami w WSO.